

Forening for europæisk kirkegårdskultur

*Af kirkegårdsvejleder ved Københavns Kirkegårde
Jens Møller Andersen*

Lørdag den tiende november 2001 underskrev repræsentanter fra elleve europæiske byer, et indstiftelsesdokument. Det foregik på rådhuset i Bologna.

Cimetière de Père Lachaise,
Paris. Indviet 1804.
Foto Anne-Louise Sommer.

Med dette dokument blev "Foreningen af Betydningsfulde Kirkegårde i Europa" dannet (ASCE, Association of Significant Cemeteries in Europe).

I vedtægternes artikel 1 står der: Foreningen af Betydningsfulde Kirkegårde i Europa er et europæisk netværk, der består af de offentlige myndigheder og private organisationer, der har ansvaret for de kirkegårde som anses for værende af historisk og kunstnerisk betydning.

Nationalt netværk

Indtil videre er "Københavns Kirkegårde" det eneste medlem fra Danmark, men det er jo ikke kun i København, at der er kirkegårde af historisk og kunstnerisk betydning. De findes flere steder i landet. ASCE opfordrer da også til, at man nationalt danner et netværk for at få alle betydningsfulde kirkegårde repræsenteret.

I vedtægterne for ASCE artikel 4 beskrives hvilke formål foreningen har:

- at promovere europæiske kirkegårde som en meget vigtig kulturel arv
- at samarbejde om at beskytte, restaurere og sikre

Cimetière de Père Lachaise,
Paris. Indviet 1804.
Foto Anne-Louise Sommer.

vedvarende vedligeholdelse af og omsorg for kirkegårde og derved styrke de europæiske borgeres kendskab til, hvor vigtige de betydningsfulde kirkegårde er.

For at opfylde målsætninger skal ASCE:

- dele erfaringer og viden om metoder ved restaurering af gravminder
- arbejde sammen om fælles projekter
- øge kendskabet til, hvor vigtige de betydningsfulde kirkegårde er blandt nationale og europæiske institutioner
- pleje og påkalde sig universiteternes opmærksomhed
- fremme de nødvendige lovmæssige rammer for den bedste bestyrelse af kirkegårde
- påkalde sig opmærksomhed fra medier, turistudgivelser og litteratur

Museum eller begravelsesplads

I dette uddrag af foreningens 11 artikler, tegner der sig et tydeligt billede af, at det er kirkegården, som en

Cimetière de Montparnasse,
Paris. Indviet 1824.
Foto Anne-Louise Sommer.

fysisk gestalt der er i fokus, og ikke kirkegården som "kultsted" med de dermed forbundne ritualer.

Skiftende slægter har sat deres præg på kirkegårdens fysiske udtryk. Udformningen af gravstedet har været bestemt af mange ting. Eksempelvis økonomi, mode, tradition, status og religion. Der er altså en tæt sammenhæng mellem den fysiske og åndelige side af kirkegården.

Netop ved at ASCE bringer kirkegårdens synlige kultur i fokus, skabes der også en åbning til det tankegods, der ikke umiddelbart kan ses. Det er denne sammenhæng, der kunne være interessant at udforske. Ovenfor fremgår det da også af vedtægterne for ASCE, at man bl.a. skal "påkalde sig universiteternes opmærksomhed".

Første årsmøde

Den 18. oktober 2002 afholdt ASCE det første årsmøde. Medlemslandene er på skift værter for disse møder. I år er det Kulturministeriet i Vilnius, Litauen, der lægger hus til.

I forbindelse med årsmødet, er der også afsat en dag til

Kensal Green Cemetery,
London. Indviet 1833.
Foto Anne-Louise Sommer.

en Workshop, der skal koncentrere sig om filosofiske spørgsmål vedrørende restaurering af gravmonumenter. Kunstneriske, juridiske og økonomiske spørgsmål vil desuden blive drøftet, og erfaringer vil blive udvekslet landene imellem.

Workshoppen for 2003 er planlagt til at være i Stockholm, og temaet vil være administration af kirkegårde med henblik på at promovere dem kulturelt.

High Gate Cemetery, London. Indviet 1837.
Foto Anne-Louise Sommer.

Fremtid

ASCE er allerede i gang med at opbygge en international web site:

(<http://151.36.32.92/~eventi/Asce2/HomeAsce.html>).

Når web siden er hentet, så klik f.eks. på "discover significant.." og klik igen på Bologna eller Ljubljana eller Bergen.

Der er også planer om at udgive en guide over europæiske kirkegårde på hovedsprogene. Fotoudstillinger, der skal udveksles i medlemslandene, er ved at blive planlagt, og foreningen vil vise flaget på europæiske messer, som det skete ved messen i Tanexpo i Modena.

Organisationsform og medlemskontingent

Ved den årlige generalforsamling vælges en styregruppe, der sidder i to år. Den siddende styregruppe består af repræsentanter fra Norge, Sverige, Frankrig, Italien, Estland, Lithauen og Slovenien. Danmark har endnu ikke en repræsentant i styregruppen, men Nordens interesser varetages af styregruppens repræsentanter fra Stockholm og Oslo.

Medlemskontingentet dækker udgifter til sekretariatets daglige arbejde og udgifter i forbindelse med udbredel-

High Gate Cemetery, London. Indviet 1837.

Foto Anne-Louise Sommer.

sen af kendskabet til ASCE (web site, intranet osv.). Medlemskontingentet er differentieret i forhold til sognets størrelse. Fra 250 Euro, når der er op til 200.000 indbyggere, til 1000 Euro, når der er 1 million og derved.

Frivillige interesseorganisationer (Volunteers`Associations) betaler 1 (én) Euro.

Er det kun hovedstadens kirkegårde der skal repræsenteres?

Dette lidt retoriske spørgsmål er nødvendigt, idet Københavns Kirkegårde, som nævnt ovenfor, ikke kan repræsentere andre end kommunens kirkegårde. Spørgsmålet kræver naturligvis en del drøftelser, ikke mindst blandt medlemmerne i Foreningen for Kirkegårdskultur.

Friedhof Ohlsdorf, Hamburg. Indviet 1877.
Foto Anne-Louise Sommer.